

Títol de l'assignatura: Conèixer l'Islam

Professor: Félix Retamero

Curs: 2007-08

Crèdits: 6

Semestre: 1er.

Objectius

Que els alumnes adquireixin algunes nocions bàsiques sobre els principis constitutius de l'Islam i que coneguin la implicació de l'Islam en la configuració dels estats i de les societats majoritàriament musulmanes, des del segle VII fins al XX. També es pretén que els alumnes reflexionin i discuteixin sobre les maneres en què l'Islam ha estat integrat en formulacions polítiques al llarg de la història.

Continguts

1. L'Islam, una religió "jove". Els elements constitutius. Què és la *sharī'a*?
2. Els inicis. Muhammad, un profeta armat. La constitució de la primera *umma*.
3. Què va ser l'anomenada "expansió islàmica"?
4. La gestió d'estats i l'Islam. *Khilâfa* i *mulk*. El cas de la dinastia omeia.
5. Ibn Khaldûn. Com es feien i es desfeien els estats.
6. La *bayt al-hikma*. Les sistematitzacions dels coneixements: enginyeria, matemàtiques, astronomia, agronomia, etc.
7. Les resistències intel·lectuals a la colonització als segles XIX-XX. La *nahda*. Al-Afganî, Rashîd Rida, Muhammad Abduh, Ibn Bâdîs.
8. Assaigs per construir estats moderns: els wahhabites, Muhammad °Alî, °Abd al-Qâdir.

Metodologia

Cada tema serà presentat amb una breu introducció. També es facilitarà bibliografia específica, així com altres recursos disponibles a la xarxa. D'aquesta manera els alumnes disposaran d'eines per comentar els textos que contindran les qüestions principals de cada tema. A partir d'aquests comentaris, s'organitzaran alguns fòrums de discussió.

Materials

Els alumnes hauran de fer algunes lectures imprescindibles en cada tema. També es facilitarà i es fomentarà la recerca de recursos a la xarxa.

Requeriments presencials

En principi, no es faran sessions presencials. Si es considera convenient, es podran acordar reunions amb el professor.

Avaluació

No es farà examen final presencial. Es valoraran els comentaris presentats sobre cada tema i les aportacions als fòrums (20% de la nota). D'altra banda, els alumnes hauran de fer un treball d'uns dels temes que seran proposats, i que tindran a veure amb art, dret, política, etc (80%). Aquest treball haurà de ser presentat a final de curs.

Bibliografia

- AL-HASSAN, A.; HILL, D.R., 1986, *Islamic technology*, 1986, Unesco, Cambridge University Press.
- BARCELÓ, M., 1974, "El Islam hasta el siglo XV", *Enciclopedia temática Planeta. Historia Antigua y Medieval*, p. 286-329.
- BENNIGSEN, A.; LEMERCIER-QUELQUEJAY, 1986, *Sultan Galiev, le père de la révolution tiers-mondiste*, Paris.
- BURGAT, F., 1996, *El islamismo cara a cara*. Ed. Bellaterra, Bellaterra.
- CHARLES, R., 1972, *Le droit musulman*, P.U.F., París.
- Dossier "L'islam al segle XX. Entre el nacionalisme i el fonamentalisme àrab", *L'Avenç*, 146, març 1991.
- ETTINGHAUSEN, R.; GRABAR, O., 1987, *Arte y arquitectura del Islam, 650-1250*, Cátedra, Madrid.
- GELLNER, E., 1981, *Muslim Society*, Cambridge University Press.
- GHALIOUN, B., 2000, *Islam y política: las traiciones de la modernidad*, Barcelona.
- GRABAR, O., 1979, *La formación del arte islámico*, Cátedra, Madrid.
- HART, D.M., RAHA, R., eds., 1999, *La sociedad bereber del Rif marroquí. Sobre la teoría de la segmentariedad en el Magreb*, Universidad de Granada-Diputación de Granada.
- HOURLANI, A., 1988, *Arabic Thought in the Liberal Age (1798-1939)*, Cambridge University Press.
- JULIEN, Ch.-A., *Histoire de l'Algérie contemporaine*, P.U.F., 1979
- LACOSTE, Y., 1969, *El nacimiento del Tercer Mundo. Ibn Jaldún*, Ed. Península.
- LAROUI, A., 1984, *El Islam árabe y sus problemas*, Ed. Península.
- LAROUI, A., 1991, *La crisis de los intelectuales árabes*, Ed. Libertarias, Madrid.
- MARÇAIS, G., 1981 (2ª ed.), *L'art musulman*, P.U.F., París.
- MARTÍN, G., 1999, *El estado árabe*, Barcelona.
- PENNELL, C.R., 1986, *A Country with a Government and a Flag. The Rif War in Morocco, 1921-1926*, Middle East & North African Studies press ltd.
- RODINSON, M., 1973, *Islam y capitalismo*, Siglo XXI.
- RODINSON, M., 1974, *Mahoma. El nacimiento del mundo islámico*, Biblioteca Era, México (reeditat per Ed. Península el 2002).
- RODINSON, M., 1989, *La fascinación del Islam*, Júcar Universidad, Madrid.
- ROSENTHAL, E.I.J., 1967, *El pensamiento político en el Islam medieval*, Revista de Occidente, Madrid.
- SAID, E.W., 1991, *Orientalisme. Identitat, negació i violència*, Eumo, Capellades.
- SAID, E.W., "Orientalisme. Les imatges d'un mite", *L'Avenç*, 145, febrer 1991.
- SEGURA, A., 2001, *Más allá del Islam*, Alianza Editorial, Madrid.
- SHABAN, M.A., 1976, *Historia del Islam*, Ed. Labor, Barcelona, 2 vols.
- SOURDEL, D. & J., 1996, *Dictionnaire historique de l'Islam*, P.U.F., París.
- WATT, W.M., 1967, *Mahoma, profeta y hombre de estado*, Labor, Buenos Aires.